

Uchwała Nr 354/13
Rady Gminy Opatówek
z dnia 20 grudnia 2013r.

**w sprawie: przyjęcia do realizacji na 2014 rok Gminnego Programu Przeciwdziałania
Narkomanii - programu wchodzącego w skład Gminnej Strategii Integracji i
Rozwiązywania Problemów Społecznych**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm./ i art.10 ust.1-4 z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z2012r. poz. 124 ze zm./ oraz art.17 ust.1 pkt.1, art. 110 ust.4 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm./ Rada Gminy Opatówek uchwała, co następuje:

§ 1.Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2014 rok - program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.Program realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

§ 3.Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Opatówek.

§ 4.Uchwała wchodzi w życie od dnia 01 stycznia 2014r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY OPATÓWEK NA 2014 ROK

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.). Cytowany akt prawny wskazuje zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gmin, wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa ta zabezpiecza środki finansowe na realizację programu, które pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Kluczowym aktem prawnym, na podstawie, którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Opatówek na 2014 r. Podstawę działań związanych z zapobieganiem narkomani stanowi: Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016.

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych i związanych z tym konsekwencji, dotyczy większości grup społecznych niezależnie od posiadanego statusu ekonomicznego, społecznego oraz miejsca zamieszkania. Możliwości efektywnego radzenia sobie z problemem narkomanii należy poszukiwać przede wszystkim na szczeblu gminy. Dbałość lokalnych władz o dobrostan jednostki, zdrowej rodziny to gwarancja właściwej polityki społecznej, wzrostu poczucia bezpieczeństwa.

Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów. Zadania ujęte w nim skoncentrowane są na rozwijaniu i popieraniu działalności informacyjnej i kulturalnej podejmowanej w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii oraz prowadzeniu działalności wychowawczej i zapobiegawczej.

Diagnoza

- 70% gmin w Polsce w 2010 roku wspierało finansowo działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, a tylko 17% programy profilaktyki wskazującej oraz selektywnej. Programami profilaktycznymi ze środków gmin objęto ponad 2 miliony osób;
- W 2010 roku na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wydano prawie 193 miliony złotych, z tego 29% stanowiły wydatki jednostek samorządu terytorialnego.
- W 2010 roku z powodu problemu narkotykowego przyznano świadczenia 3497 rodzinom, z tego 462 rodzinom mieszkającym na wsi. W sumie pomocą społeczną objęto 5791 osób. Jest to wzrost liczby rodzin, którym przyznano świadczenia z powodu problemu narkotykowego w porównaniu do roku 2009, kiedy pomoc otrzymało 3320 rodzin (448 mieszkających na wsi). Liczba osób objętych świadczeniami w 2010 roku była podobna.
- Amfetamina jest w Polsce najpopularniejszym stymulantem. W 2010 roku ujawniono 534 kg tego narkotyku. Policja wykryła 16 laboratoriów. Średnia cena grama amfetaminy według danych CINN KBPN w 2010 roku wyniosła 39 złotych, a najczęściej występująca w sprzedaży detalicznej - 40 zł.
- W 2010 roku zabezpieczono ponad 269 tysiące tabletek ekstazy. Średnia cena jednej tabletki wyniosła 8 złotych. Wzrosła liczba skonfiskowanych tabletek tego narkotyku.

- W 2010 roku Policja stwierdziła 72 375 przestępstw, z tego najwięcej przestępstw w województwie wielkopolskim (12 855 czynów karalnych, 18% wszystkich stwierdzonych). Na drugim miejscu uplasowało się województwo śląskie (8628, 12%), a województwo mazowieckie na miejscu trzecim (8 348, 12%). Najmniej przestępstw, poniżej 2% w skali kraju, zarejestrowano na Podlasiu (1179), w województwie podkarpackim (1392) oraz w województwie opolskim (1711) (źródło: www.cinn.gov.pl).

- Z badań ESPAD wynika, że wśród uczniów klas młodszych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (24, 3%) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (15,5%). Wśród uczniów klas starszych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (37,3%). Leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza także ulokowały się na drugim miejscu (16,8%). Wśród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (8,7%), a na czwartym amfetamina (4,6%). W starszej kohorcie na trzecim miejscu znajduje się amfetamina (8,3%), a na czwartym substancje wziewne (5,6%). Wśród gimnazjalistów, co najmniej trzyprocentowe rozpowszechnienie osiągnęły jeszcze ekstazy (3, 0%), grzyby halucynogenne (3, 1%) oraz LSD lub inne halucynogeny (3,1%). Porównując wyniki z 2011 r. z wynikami z lat 2007, 2003, 1999 i 1995 odnotować trzeba powrót do trendu wzrostowego eksperymentowania niektórymi przynajmniej substancjami, po jego załamaniu się w 2007 r. Sytuacja ta dotyczy zarówno gimnazjalistów jak i uczniów szkół ponadgimnazjalnych (źródło: ESPAD 2011).

Zażywanie substancji psychoaktywnych powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Policyjna statystyka w niżej zamieszczonej tabeli oddaje skalę zjawiska przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2007 – 2011.

Przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2007-2011

Rok	Liczba przestępstw wszczętych	Liczba podejrzanych	- w tym liczba podejrzanych nieletnich
2011	22.940	29.146	4.440
2010	20.832	26.865	4119
2009	20.260	26.204	3.598
2008	19.340	25.971	2.923
2007	19.056	27.936	2.945

Źródło: http://www.statystyka.policja.pl/portal/st/948/50892/Przestepczosc_narkotykowa.html [dostęp 15.11.2013].

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli można wnioskować znaczącą tendencję wzrostu liczby przestępstw. Skala tego zjawiska w odniesieniu do podejrzanych nieletnich „bije” wręcz na alarm, ponieważ wzrost ten w 2011 w stosunku do 2007 roku stanowi 49%. Z badań ESPAD wskazuje się na wzrost eksperymentowania wśród młodzieży, co przekłada się na wzrost podejrzanych nieletnich w zakresie przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Czynniki te ze sobą znacząco korelują. Obecny kryzys gospodarczy, wzrost bezrobocia, rozwarstwienie ekonomiczne to czynniki sprzyjające do wzrostu zachowań niezgodnych z obowiązującymi normami prawnymi.

Niedostrzegane przez rodziców zagrożenie dzieci i młodzieży narkomanią, często odbywa się poza domem w sposób nielegalny, ukrywany, trudny do oceny rozmiaru występowania tego zjawiska oraz związanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. W koalicji z zażywaniem substancji psychoaktywnych występuje: agresja,

przemoc, kradzież, gwałt. Dane dotyczą przestępstw popełnionych na terenie szkół podstawowych i gimnazjum w latach 2009-2012

	2009	2010	2011	2012
Uszczerbek na zdrowiu	2 208	2 953	2 613	1 894
Udział w bójce lub pobiciu	1 021	1 307	1 503	1 533
Zgwałcenie	26	20	14	74
Kradzież cudzej rzeczy	2 639	2 778	2 664	2 793
włamania	650	815	785	644
Przestępstwa rozbójnicze	3 918	6.221	7 577	7 024
Przestępstwa narkotykowe	433	520	669	800
Przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	2 223	2 810	2 342	2 329
- w tym naruszenie nietykalności cielesnej	212	276	246	254
Łącznie (także inne przestępstwa, nie wymienione wyżej)	21 040	26 197	28 019	24 794

Źródło:<http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przestepczosc-w-szkole/50868,Przestepczosc-w-szkole-i-i-innych-placowkach-oswiatowych.html> [dostęp 15.11.2013r.]

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wnioskuje się, że przestępstwa narkotykowe oraz udział w bójce lub pobiciu na terenie szkół podstawowych i gimnazjum mają szczególnie tendencję wzrostową.

Uzależnienie od narkotyków i innych substancji jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne. Dodać należy, że odsetek osób wychodzących z uzależnienia od narkotyków jest o wiele mniejszy niż przy uzależnieniu od alkoholu i sięga zaledwie kilku procent. Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia. W związku z tym w profilaktyce tych zachowań rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki) oraz łączenie różnorodnych działań podejmowanych wobec tej populacji.

Badania przeprowadzone na próbie 303 osób w Gimnazjum w Opatówku; Zespołach Szkół w Rajsku, Chełmcach, Tłokini Wielkiej oraz Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Opatówku w ramach projektu współfinansowanego przez MPiPS "NIE!!! PRZEMOCY W RODZINIE" realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku dostarczyły następujących informacji:

- 30% badanych osób uznało, że powierzy swoją tajemnicę koleżankom lub kolegom, dopiero na drugim miejscu znalazła się mama, a następnie brat i siostra;
- 57% rodziców czasami stawia swoim pociechom wymagania, którym nie są one w stanie sprostać;
- 26,8% respondentów prosi o pomoc w kłopotach mamę; ojciec plasował się dopiero na 5 pozycji z wynikiem 11,2%
- 36,0% osób badanych rzadko rozmawia ze swoimi rodzicami na tzw. trudne tematy (seks, narkotyki, alkohol). Niepokojącym jest fakt, że aż 93,6% rodziców unika rozmów z dziećmi na tzw. "trudne tematy".

Powyższe wyniki wskazują na deficyty w kompetencjach wychowawczych rodziców, osamotnienie młodzieży w jej trudnych sytuacjach życiowych szczególnie ważnych w okresie adolescencji. Brak miłości i zaufania w rodzinie to determinanty poszukiwania środków psychoaktywnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku na przestrzeni lat 2007 - 2012 dokonał zakupu i przekazał nieodpłatnie osobom zainteresowanym (anonimowo) testy narkotykowe w następujących kwotach:

ZAKUP TESTÓW NARKOTYKOWYCH GOPS Opatówek	
ROK	KWOTA
2007	869, 91 zł
2008	830, 16 zł
2009	526, 28 zł
2010	295, 86 zł
2011	182, 92 zł
2012	178,95 zł

Źródło: Dane GOPS Opatówek

Spadek wydatkowanych środków finansowych na zakup narkotestów, nie stanowi podstawy uspienia dla naszej czujności, a wręcz dyscyplinuje do podnoszenia świadomości lokalnej społeczności w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych. Przedstawione informacje wskazują, że problem używania środków psychoaktywnych ma charakter ogólnokrajowy i obejmuje małe i duże gminy.

Istotą powyższej diagnozy jest skonstruowanie poniższych wniosków odnośnie:

- kontynuowania programów profilaktycznych w szkołach dla uczniów i informacyjno - edukacyjnych dla rodziców,
- wspierania programów profilaktycznych uczących zachowań asertywnych „mówić nie biorę”, „na co mi to”;
- realizowania edukacji społeczności lokalnej;
- wspierania działań alternatywnych dla młodzieży itp.

Obszary działań wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii mogą być realizowane w różny sposób w odniesieniu do możliwości oraz lokalnych potrzeb. Program skierowany jest nie tylko do osób uzależnionych od narkotyków, ale do całej społeczności Gminy Opatówek.

Przyjmuje się do realizacji następujące kierunki działań 2014 r. I Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków

Celem zadania jest zapewnienie pomocy i wsparcia dla osób używających narkotyków, członków ich rodzin, podnoszenie poziomu świadczonych usług, upowszechnianie informacji na temat palcówek i programów dla osób uzależnionych.

Realizacja powyższego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Realizator	Termin realizacji
1.	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatówku oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-liczba przeszkolonych osób	GOPS Opatówek	Cały rok

	w Opatówku			
2.	Upowszechnianie informacji na temat placówek i telefonów zaufania, udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym.	- liczba informacji	GOPS Opatówek	Cały rok

II Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii w tym prowadzenie alternatywnych zajęć dla dzieci i młodzieży

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat narkomanii, wzmacnianie postaw społecznych sprzyjających utrzymywaniu abstynencji od środków psychoaktywnych i zastępczych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych chroniących przed używaniem narkotyków.

Realizacja powyższego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	wskaźniki	realizator	Termin realizacji
1	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół z terenu gminy Opatówek oraz innych placówek oświatowych zajęć i programów profilaktycznych: a) "Wczesna Profilaktyka - Program Cukierki" b) "Spójrz Inaczej" c) "Jak Życ z Ludźmi"	-liczba uczniów biorących udział w zajęciach	GOPS Opatówek	W okresie trwania nauki szkolnej
2.	Podjęcie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych do rodziców, realizowanych podczas wywiadówek szkolnych.	-liczba rodziców biorących udział w wywiadówkach	GOPS Opatówek	W okresie trwania nauki szkolnej
3.	Szkolenia nauczycieli wszystkich szkół z terenu gminy Opatówek w zakresie uzależnień, przemocy. "System reagowania na przemoc w szkole".	-liczba osób przeszkolonych	GOPS Opatówek	Cały rok
4.	Zakup, pozyskanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, prenumerata czasopism i publikacji.	-liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych	GOPS Opatówek	Cały rok
5.	Dożywianie dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych, profilaktyczno-opiekuńczych.	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania	GOPS Opatówek	Cały rok
6.	Działalność profilaktyczno – terapeutyczna na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin wysokiego ryzyka oraz społeczności lokalnej w formie szkoleń, wycieczek, rajdów, ognisk, festynów rodzinnych z promocją zdrowego stylu życia, turniejów sportowych i innych imprez integracyjnych.	-liczba osób uczestniczących	GOPS Opatówek Świetlica Środowiskowa SŁONECZKO w Opatówku	Cały rok

7.	Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej lokalnych problemów związanych z uzależnieniami.	-opracowana diagnoza	GOPS Opatówek	II półrocze
8.	Zakup testów wykrywających u dzieci i młodzieży używania narkotyków i udostępnianie ich nieodpłatnie dla rodziców, opiekunów.	- liczba testów	GOPS Opatówek	Cały rok

III Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Współorganizowanie z GOK, Świetlicą Środowiskową, OSP, szkołami, radami sołectkami imprez mających na celu promocję wśród mieszkańców gminy: zabaw, życia rodzinnego i wypoczynku bez uzależnienia.

IV Sposoby realizacji.

1.Realizator

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku

2. Partnerzy

- placówki oświatowe z terenu Gminy Opatówek
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku
- Parafie z terenu Gminy Opatówek
- Komisariat Policji w Opatówku
- i inne podmioty

V Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

1. Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art.18 lub art.18¹ oraz art.11¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.) zostaną częściowo wydzielone na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Opatówek na rok 2014.

2. Zakup materiałów biurowych celem obsługi Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Opatówek na rok 2014.

VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Gminny Program przeciwdziałania Narkomanii stanowi element realizowanych przez Gminę Opatówek celów polityki społecznej ujętych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatówek.

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr 354/13
Rady Gminy Opatówek
z dnia 20 grudnia 2013r.**

w sprawie przyjęcia do realizacji na 2014 rok Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii- program wchodzący w skład Gminnej Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązała gminy do podejmowania działań zmierzających do wspierania przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw uzależnień od narkotyków, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji pozarządowych. Prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gmin i realizowane jest w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy - wchodzącego w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Ustawa wskazuje gminne źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań wynikających z gminnego programu narkomanii, którymi są dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone przez przedsiębiorców handlujących napojami alkoholowymi. Opłaty te mogą być wykorzystane wyłącznie na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały jest uzasadnione.